Svenska Lapphundklubben

Specialklubben för Svensk Lapphund, Finsk Lapphund och Lapsk Vallhund

VP-R - Vallanlagsprovbestämmelser på ren

Godkänd av SLK 2026-08-05

Svenska Lapphundklubben
cs@slk.nu

Organisationsnummer: 816000-5545
Plusgiro: PG: 70 17 56 – 9
www.slk.nu

Svenska Lapphundklubben

Specialklubben för Svensk Lapphund, Finsk Lapphund och Lapsk Vallhund

Innehåll

Innehåll 2

1. Ändamål 3
2. Organisation och godkännande 3
3. Rätt att deltaga 3
4. Hundägarens ansvar 4
5. Anmälan och avgifter 5
6. Djurslag och djurhantering 5
7. Provets allmänna uppläggning 6
8. Provets genomförande 7
9. Föremål för bedömning 8
10. Avbrytande av prövning 9
11. Bedömning 9
12. Anvisningar för hundförare 9
13. Anvisningar för arrangör 9
14. Protest 10

Svenska Lapphundklubben

Specialklubben för Svensk Lapphund, Finsk Lapphund och Lapsk Vallhund

1. Ändamål

Vallanlagsprovens ändamål är att under djurägarmässiga former bedöma deltagande hundars vallningsegenskaper till ledning för avelsarbetet.

2. Organisation och godkännande

Inofficiella vallanlagsprov på ren (VP-R) enligt dessa bestämmelser anordnas av Svenska Lapphundklubben (SLK). Domare, provform samt tid och plats för prov ska godkännas och fastställas av SLK:s styrelse**.**

Provledare ska utses vid alla av SLK godkända prov.

- Domare ansvarar för att provet genomförs enligt gällande bestämmelser. Domaren äger rätt att ändra provuppläggningen.
- Provledare ansvarar för att katalog och resultatlistor upprättas samt handlägger eventuella protester.
- Provledare ansvarar för provets säkerhet samt, i samråd med domaren, för provets uppläggning.
- Prov får ej inställas utan godkännande av styrelsen.
- Provledare upprättar resultatlistor, som efter genomfört prov signeras av domare och därefter översändes till ansvarig inom SLK.

3. Rätt att deltaga

Hund kan endast anmälas till en start för varje utannonserat VP-R. För hund som bedöms ”ej godkänd”, kan ny start ske vid ett senare tillfälle, dock tidigast 1 vecka räknat från föregående provtillfälle.
Deltagande hund ska ha uppnått 10 månaders ålder vid provdagen.
Tik som löper får starta, men placeras sist i startordningen för att inte störa andra hundar.
Vid begränsat antal platser ska förtur ges till hundar av lapphundstyp.

Krav på medlemskap
Hundägaren ska vara medlem i någon del av SKK-organisationen eller i motsvarande utländsk klubb.

Registreringskrav
Hund ska vid anmälningstidens utgång vara registrerad i SKK eller i motsvarande utländsk klubb.
I de fall ovanstående krav ej uppfylles kommer erhållna resultat annulleras.

ID-märkning
Hund ska vara ID-märkt för att få delta.
ID-märkningen kan ske genom tatuering eller med implantat av microchip. De microchip som används ska uppfylla ISO-standard 11784 eller 11785. Kontroll av ID-märkning kan ske genom stickprov.

Oacceptabelt beteende
Hundar som under prov uppvisar ett oacceptabelt beteende genom att visa aggressivitet, göra utfall eller på annat sätt uppträda hotfullt mot människor och/eller andra hundar ska avvisas från provområdet.

Tjänstgörande domare och funktionär är skyldig att på särskild blankett, skriftligen till SKK rapportera då hund under prov eller tävling visat oacceptabelt beteende enligt ovan. Det åligger arrangören att tillse att blanketten finns tillgänglig vid arrangemanget.

Begränsat prov och lottning
Om deltagarantalet måste begränsas ska detta meddelas vid annonseringen av provet. Antalet deltagare bestäms av arrangören och lottning ska ske omedelbart efter anmälningstidens utgång. Arrangör har i samband med överanmält prov möjlighet att utse reserver. Vid aktuellt prov ska markägaren ha företräde. De domare och provledare som tjänstgör inom SLK under aktuellt prov ska beredas plats vid ett senare provtillfälle med en hund.

I provet får ej delta

- Hund som visat aggressivitet.
- Hund som vid tre (3) tillfällen avbrutit provet på grund av att den visat tydligt flyktbeteende äger inte rätt att deltaga. Med tydligt flyktbeteende menas då hund kastar sig paniskt iväg från domare eller ren och det inte finns någon möjlighet att närma sig hunden på naturlig väg.
- Hund som tillhör tjänstgörande provledare.
- Hund som tillhör tjänstgörande domare eller domaraspirant.
- Hund som ägts, förts eller personligen tränats av domare eller domaraspirant under de senaste sex månaderna
- Hund som ägs av någon ur tjänstgörande domares hushåll har ej rätt att delta.
- Hund som inte inom föreskriven tid vaccinerats enligt SKKs bestämmelser.
- Hund som har en smittsam sjukdom eller ohyra får inte delta
- Hund som under den senaste månaden har haft eller misstänkts ha haft valpsjuka, parvovirusinfektion eller kennelhosta, eller om den under den senaste månaden vistats tillsammans med hund som då var sjuk i någon av dessa sjukdomar
- Dräktig tik får inte delta i prov eller tävling 30 dagar före valpning, beräknat från 63 dagar efter första parningen, samt får ej heller deltaga förrän 75 dagar efter valpning oavsett resultatet av densamma.
- Hund som vistats i karantän under de senaste två månaderna före provet.
- Hund som har oläkta sår, visar hälta eller annan fysisk skada som kan nedsätta dess arbetsförmåga.

Doping och andra otillbörliga förhållanden
Se SKK:s särskilda bestämmelser ”Nationellt dopingreglemente för hund”.

4. Hundägarens ansvar

Hundägaren eller dennes ombud står under pågående prov under det ansvar som följer av lagen om tillsyn över hundar och katter.

5. Anmälan och avgifter

Anmälan om deltagande samt betalning av anmälningsavgiften ska ske enligt gällande anvisningar.

Anmälan insändes till arrangören, som fördelar provplatser i mån av tillgång. Deltagande hund ska vara anmäld till provet senast tre (3) dagar före startdag.

Anmälningsavgiften återbetalas

- Om utlyst prov blir inställt.
- Vid begränsat prov, till den som ej kan beredas plats.
- Om hund före provet insjuknar, skadas eller avlider, veterinärintyg ska vara arrangör tillhanda inom åtta (8) dagar efter provet.
- Om det finns skäl för att återbetala anmälningsavgift, har arrangören rätt att behålla av SLK fastställd avgift för att kompensera sina administrativa kostnader.

6. Djurslag och djurhantering

All hantering av renar under vallanlagsprov ska ske med djurens välfärd som högsta prioritet. Provet ska vara upplagt så att stress, skaderisk och onödigt lidande förebyggs och minimeras.

Det är hundens anlag och beteende som prövas – inte renarnas prestation eller uthållighet. Denna princip har företräde framför samtliga övriga bestämmelser i dessa regler.

Ansvar och roller

- Arrangören ansvarar för att djurskyddskraven i dessa bestämmelser uppfylls samt att nödvändiga rutiner, riskbedömningar och försäkringar finns.
- Renägare/sameby medverkar som sakkunnig och ansvarar för att de renar som används är lämpliga med avseende på hälsa, kondition och flockbeteende. Renägarens anvisningar rörande djurhantering är bindande.
- Djurägaren har rätt att begränsa vilka raser eller typer av hundar som tas emot för provverksamhet.
- Domaren övervakar djurvälfärden under provets genomförande och äger rätt att omedelbart avbryta provet, helt eller delvis, om djurskyddsskäl föreligger.

Urval av renar och flockstorlek

- Endast friska och skadefria renar får användas.
- Dräktiga vajor/hondjur samt renar i kalvningsperiod får inte användas.
- Renarna ska vara vana vid hund och uppvisa ett lugnt flockbeteende.
- Flocken ska bestå av tillräckligt antal djur för att minska individstress. Rekommenderad flockstorlek är minst 15 renar, om inte renägaren bedömer att annan sammansättning är mer lämplig.

Exponering, tempo och vilotider

- Samma renflock får användas för högst 12 starter per dag.
- Renarna ska ges regelbundna vilopauser mellan starterna.

- Visar flocken tecken på ökad stress ska tempot sänkas, flocken bytas ut eller provet avbrytas.

Genomförande och avstånd

- Ingen form av fångst, fasthållning eller drivning med fordon får förekomma.
- Hundens arbete ska ske på sådant avstånd att renarna ges möjlighet att röra sig lugnt och samlat.
- Fysisk kontakt mellan hund och ren är inte tillåten. Försök till bett, nyp eller trängning mot ren medför omedelbart avbrytande av provet och underkännande.

Avbrytandekriterier (djurskydd)
Domaren ska omedelbart avbryta provet om:

- renar uppvisar panikartat flyktbeteende eller splittras okontrollerat,
- enskild ren faller, skadas, visar hälta eller tydlig utmattning,
- hunden gör eller försöker göra fysisk kontakt med ren,
- hunden uppvisar beteenden som inte är förenliga med vallning, exempelvis jakt av renar, upprepade utfall, försök att hugga, nafsa eller på annat sätt angripa ren,
- förarens eller hundens agerande medför oacceptabel stress för renarna.

Avbrutet prov ska protokollföras med angivande av orsak.

Dokumentation
Arrangören ska föra noteringar över:

- vilka renar/flockar som används,
- antal starter per flock,
- eventuella avbrott och orsaker till dessa.

7. Provets allmänna uppläggning

Innan hunden förs in i fållan med renar ska hunden ha träffat en tämjd ren som har vana att träffa hund.

Provet utförs i två sammanhängande fållor som har en eller flera öppningar till varandra. Renarna som används ska vara vana vid hund och inte utgöra någon risk för den ovana eller mjuka hunden. Antalet renar som används ska anpassas för att säkerställa god djurvälfärd och låg stressnivå. Hundförare och domare bör föra hunden gemensamt under anlagsprovet. Hundföraren kommer till provplatsen med hunden kopplad. Föraren kopplar om till långlina som hanteras av föraren enligt domarens anvisningar under provet. Domaren instruerar föraren enligt gällande anvisningar.

Om hunden måste tändas – den visar inget intresse – skall domaren göra allt för att den ska börja valla, t ex ta in en erfaren hund som kan stimulera den att jobba eller springa med hunden i lina.

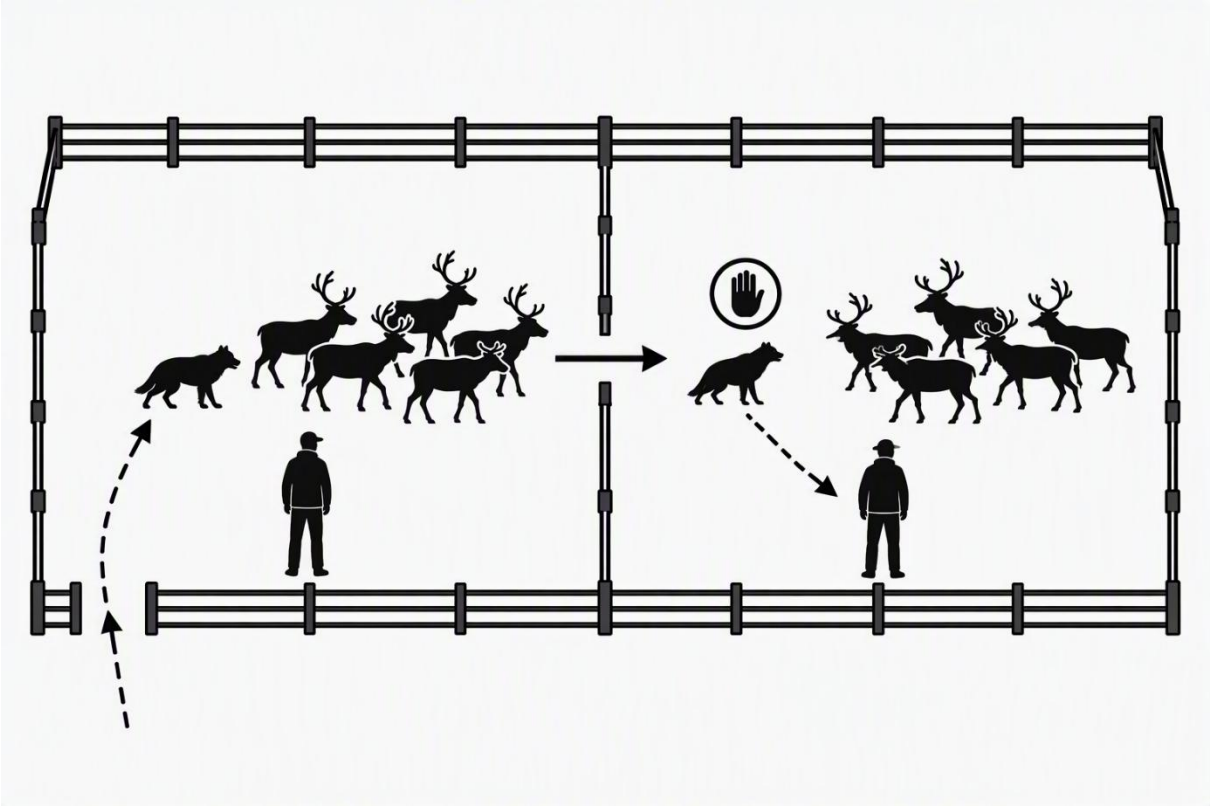
8. Provets genomförande

Provet startas med att föraren med kopplad hund går runt en ren. Ekipaget samt domare går därefter in i fållan och hunden kopplas om till långlina.

Föraren ska försöka få hunden att arbeta på ett lämpligt avstånd bakom renarna. Föraren får berömma och uppmuntra sin hund under provets gång, men hundens arbete ska i möjligaste mån ske utan styrande kommandon så att dess naturliga anlag kan bedömas. Undantag gäller för de moment där domaren särskilt anvisar föraren att ge kommando, exempelvis för att stoppa eller kalla in hunden. Efter en stund ska föraren försöka få ut renarna till den angränsande fållan, och hunden ska med minimal hjälp försöka driva dem. Vid några tillfällen kan föraren, om situationen medger det, försöka stoppa hunden kortvarigt för att bedöma dess samarbetsvilja. När hunden drivit in renarna i den angränsande fållan ska föraren på domarens anvisning ge kommandot "stanna". Hunden ska då befinna sig i samma fålla som renarna men på ett lämpligt avstånd så att renarna ges möjlighet att stanna. Därefter bör hunden upphöra med sitt skällande och, på domarens anvisning, kallas in av föraren. Förflyttningen upprepas åt andra hållet med samma moment.

Provet pågår tills dess att hundens uthållighet kunnat bedömas eller till dess att 15 minuter gått. Föraren berömmer hunden, kopplar upp den och släpper ut den ur fållan.

Det är hundens instinktiva anlag som bedöms med provet, inte hundens lydnad. Målet är att locka fram det som finns i de hundar som provas, med bibehållen god djurhantering.

9. Föremål för bedömning

a. Intressenivån börjar bedömas omedelbart, redan utanför fållan, på hundens sätt att närma sig djuren. Hundens fokusering på djuren skall bedömas, inte dess teknik eller fart. Hundar som trots uppmuntran inte visar något intresse alls skall tilldelas 0 poäng, avbryta provet och rekommenderas för omprov. Hundar som aldrig släpper renarna med blicken skall tilldelas 5 poäng.

b. Naturlig förmåga testas genom att föraren/domaren t.ex. positionerar sig för att driva djuren tillsammans med hunden.

- Hur hunden balanserar och reagerar på flockens rörelse och andra outtalade signaler.
- Hur hunden kontrollerar hela flockens rörelse och inte enstaka individ.

Det är den naturliga förmågan att ”kontrollera” en flock som skall bedömas. En hund som inte verkar ha någon kontroll alls över djuren får 0 poäng och den som lugn och samlad har full kontroll hela tiden får 5 poäng.

c. Mental uthållighet är ett test på hundens "mentala ork" - klarar den att jobba hela testet utan att lägga av eller visar den snabbt tecken på att tröttna. En hund som klarar att arbeta utan att visa några tendenser till att vilja avbryta trots att tiden går mot 10-15 minuter måste betraktas som exceptionellt uthållig och bör bedömas med 5 poäng. Orkar hunden jobba i 5 minuter värderas det med minst 3 poäng.

d. Samarbetsvilja/styrbarhet testas med t.ex. ett "stanna" och inkallning, för att kort avbryta vallningen och sedan fortsätta. Andra exempel kan vara hundens sätt att reagera när förare/domaren försöker få ut avståndet eller vända hunden, t.ex. genom positionering. En hund med hög intressepoäng som (om än motvilligt) klarar att lämna fållan och komma på inkallning kan t.ex. inte få lägre än 3 poäng. Skalan går från 0: extremt svårstyrd till 5: extremt förarkänslig. En 4:a gäller alltså en hund som är väldig förarkänslig, men inte så att det stör arbetet, och en 1:a en hund som är hård, men styrbar. Vilken av dessa två som blir den bästa vallhunden är upp till föraren och dennes personliga preferenser.

e. Skall testas genom att observera i vilka situationer hunden tar till skall. Ett konstant skällande eller en konstant tyst hund är inte önskvärt, hunden ska ge skall då det behövs för att flytta på renarna och vara tyst då renarna ska stå stilla. En hund som är tyst hela provet igenom ska ges 0 poäng och en konstant skällande hund ska ges 5 poäng. Ett kontrollerat skällande ska ges 3 poäng.

Vallanlag för Ren, ”Godkänt VP-R”, bedöms den hund besitta som har mellan 2-4 på moment a, 3-5 poäng på moment b-c och 1-4 poäng på punkt d-e. Hundar som får siffran 0 eller 5 på något moment bör få en särskild kommentar.

Hund som erhållit ej godkänt prov kan rekommenderas omprov om domaren bedömer att detta beror på otillräcklig tändning, omognad eller annan störning. Detta ska framgå i protokollet.

10. Avbrytande av prövning

Om hunden utför helt otillfredsställande arbete äger domaren rätt att avbryta provet. Fel som berättigar domaren att avbryta hundens vidare deltagande i provet är:

- avbrytande av prövning av djurskyddsskäl enligt 6 – Djurskydd och djurhantering
- helt otillfredsställande vallningsbeteende
- stark rädsla
- Okontrollerad
- uppenbar avsaknad av intresse
- hund som visar tendenser till bett
- ovilja att vistas i fållan
- aggressivitet mot ren, annan hund eller människa

Att hundens prestation ej berättigar till godkännande motiverar ej till avbrytande av prövningen.

Avbrutet prov räknas som ett provtillfälle och protokollförs.

11. Bedömning

Domaren redovisar sin uppfattning om hundens arbete i förhållande till provbestämmelserna.

Domaren ska efter bedömningen ge provdeltagarna såväl muntlig som skriftlig kritik avseende de prövade egenskaperna. Detta gäller även hund som inte blivit godkänd eller där provet avbrutits.

Domslut grundat på domarens uppfattning av hundens arbete är slutgiltigt och kan ej överklagas.

12. Anvisningar för hundförare

Hundförare ska känna till vallanlagsprovsbestämmelserna men har dock rätt att före start till domaren ställa frågor angående prövningsordningen. Hunden ska framföras i koppel (1,8-2 m) samt fast halsband eller sele (ej med antidragfunktion). Arrangör tillhandahåller lina.

Hundförare bör sträva efter att föra hunden så att den arbetar med glädje och villighet. Föraren får berömma och uppmuntra sin hund under provets gång, kommandon och signaler ska vara lågmälda och förekomma sparsamt.

Fysisk kontakt med hunden i syfte att lugna denna är tillåten. Det är förbjudet att aga hund. Brott mot bestämmelsen medför uteslutning från provet.

Det hör till god ton att inte under pågående prov diskutera domslut med tjänstgörande domare eller offentligt kritisera bedömningen under eller efter provet.

13. Anvisningar för arrangör

Godkänd hagesanläggning ska vara utformad så att renarna kan röra sig säkert utan risk för skador eller trängning. Hagarna ska vara hållbara och anpassade för ren, med tillräckliga utrymmen och öppningar för lugna förflyttningar.

Hänsyn ska tas till renarnas kondition och välmående. Endast stresståliga och invallade renar får användas. Dräktiga vajor/hondjur får ej användas.

Ersättning
Arrangören träffar överenskommelse med domare och djurägare om ekonomisk ersättning.

Provdjur
De som disponerar renar kan anmäla detta till SLK i samband med anmälan av provprogrammet.

14. Protest

Protest kan endast lämnas av förare vars rätt berörs av det klandrade resultatet. Protest kan inte lämnas mot domslut. Resultat kan ändras endast i följande fall:

- Om fel av teknisk art begåtts.
- Om hunden ej haft rätt att delta enligt gällande bestämmelser.

Protest ska muntligen framföras till provledaren senast 5 minuter efter sista start i den aktuella klassen. Skriftlig protest ska därefter lämnas in till provledaren senast 30 minuter efter avslutad klass. Protest behandlas av provledaren. Om ingen muntlig protest inkommit inom 5 minuter efter sista hund kan resultatlistan fastställas.